

SEBEN GLÓRIA

Ökumené a hittanórán – evangélikus szemmel

Bevezetés

Megtisztelő és egyben meghökkentő számomra a feladat, hogy az ökumené megismertetésének, hittanórai lehetőségeinek számbavételét evangélikus szemszögből elvégezzem.

Bár „aranyvérű” evangélikusnak számítok (négy nagyszülőmből három evangélikus volt), saját hitre fiatal felnőttként mégis egy felekezetközi egyetemi bibliakörben jutottam.

Számomra ezért a keresztények titokzatos egysége Krisztusban neuralgikus pont, amely nem csekély szerepet játszott a személyes hitem és Jézus Krisztus iránti elköteleződésem formálódásában.

Meggyőződésem, hogy a világnak, Magyarországnak és a hittanórán részt vevő tanítványainknak is különleges ajándék lehet, ha a Krisztusban hívők – tiszteletben tartva különbözőségeiket – egységben lépnek föl, és ezzel a Krisztusról szóló tanúságtételt erősítik.

Fogalmak, definíciók – ahogy én értem

Amikor az ökumené kérdése szóba kerül, gyakoriak a félreértések, a fogalmak következetlen használata. Hogy olvasóim minél jobban megérthessék mondanivalómat, szeretném néhány fogalomnak az általam megértett és használt hozzávetőleges definícióját ismertetni.

Az ökumené (oikoumené) görög szó, jelentése: (az egész) lakott föld. Ebből a kifejezésből származik az ökumenizmus, ökumenikus mozgalom, amely a felekezetekre szakadt kereszténység, szervezetileg egymástól elkülönült egyházainak közeledését, együttműködését célozza. Magyarországon legjelentősebb szervezete a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa. Fontos megjegyezni, hogy az ökumenikus mozgalomnak legalább két ága van, az egyik a hitbeli/teológiai és szervezeti közeledésre fókuszál (Faith and Order), a másik inkább az együttes cselekvésre (Life and Work). A két ágazat egyesüléséből jött létre az Egyházak Világtanácsa 1948-ban (Béres et al., 2018).

Felekezetközinek nevezhetünk minden olyan mozgalmat, egyesületet vagy

kezdeményezést, amelyben többféle felekezethez tartozó emberek vesznek részt, de amely strukturálisan nem kötődik egyik egyházhoz sem. Ilyen felekezetközi diákmozgalom például a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség (MEKDSz). Fontos különbség az ökumenizmushoz képest, hogy nem fölülről, az egyházi struktúra alapján szerveződik, hanem alulról, a hívő egyének szintjéről.

Vallásközi párbeszédről beszélünk, amikor a keresztény hívők vagy a keresztény egyházak képviselői más vallások képviselőivel, teológusaival ülnek le a kölcsönös megértés szándékával, illetve olyan közös pontokat keresnek, amelyek segítségével az egész emberiség javára együttes cselekvés, illetve akár imádság is megvalósulhat (pl. globális válságok, természeti katasztrófák, háborúk esetén).

Érdemes megjegyezni, hogy Magyarországon a fenti fogalmak a szakirodalomban azért is keverednek, mert – különösen a második világháború előtti időszakban – történetileg más és más kifejezéseket használtak. Az 1948 előtti valláspedagógiai szakirodalomban például a „más vallású" felekezeti eltérést is jelenthet. A „felekezet" viszont inkább vallásszociológiai fogalom volt, így beszélhettek az akkori szóhasználatban pl. izraelita felekezetről, miközben a judaizmus egy másik vallás, nem pedig a kereszténység egyik ága. Ha katolikus szerző azt írja, „keresztény", könnyen előfordulhat, hogy katolikust ért rajta. A protestáns szóhasználatban ráadásul elterjedtebb a „keresztyén" szó, amely csupán kiejtésbeli különbségnek tűnik, de a két szó másfajta etimológiát sugall, miközben tartalmilag mindkét esetben a „khristianosz", azaz krisztusi, Krisztus-hívő, Krisztus-követő szónak a fordításáról van szó (Szalai, 2015).

A továbbiakban három szempontból elemzem az evangélikus hittanórán az ökumené megvalósulását: a résztvevők felekezeti és hitbeli sokszínűsége, az evangélikus hittan tantervek és tankönyvek tartalmi javaslatai és végül a hitoktatók szempontjából.

Ökumené a hittanórán: résztvevők, tananyag

Kik vagyunk együtt a hittanórán?

Az evangélikus hittanóra közössége rendkívül sokszínű. Együtt ülnek ezeken az órákon a gyülekezethez szorosan kötődő családok gyermekei azokkal, akik olyan családból érkeznek, ahol nem volt részük vallási szocializációban. Ráadásul ez az állami iskolákban megvalósuló evangélikus hit- és erkölcstan óra esetén a hittanórák mintegy felében 1 vagy 2 fő részvételét jelenti. Gyakori jelenség, hogy a hittanoktató a hittanórán Jézus Krisztus tanúja, a vele együtt lévő tanulók közül viszont mindenki most hall róla életében először. Az is előfordul, hogy valamely más, kisebb protestáns felekezethez (pl. metodista, baptista, pünkösdi, Golgota) kötődő gyermekek is az evangélikus hittant választják, ha a helyi gyülekezet nem mindenütt tudja vagy akarja megszervezni a hittanoktatást. Nincsenek számadataim erről, de a más felekezetű hittanoktatókkal a folyosói beszélgetésekben mások is arról számolnak be, hogy az ő tanítványaik is „vegyesek". A legteljesebb módon és organikusan jelenik meg a hittanórai közegben az ökumené, amennyiben

az ökumenének az a célja, hogy a keresztények közösen tanúskodjanak Krisztusról a világ számára. Legalább 1 keresztény ül legalább 1 nem kereszténnyel együtt.

Ugyanakkor az iskolai hittanoktatás jelenlegi szabályozása azt a sajátos helyzetet is megteremtette, hogy az ún. „bevett egyházak" szervezhetnek hittanoktatást. Ez azt is okozza, hogy a keresztény felekezetek némelyike kiszorult az iskolákból, míg nem keresztény vallások megjelenhettek a konfesszionális hittanoktatásban (judaizmus, iszlám, buddhizmus). Az evangélikus tapasztalatot ez talán közelebbről érinti, mint a reformátust vagy a katolikust, mivel az evangélikus egyház sajátos demográfiai helyzete miatt (csökkenő létszám szórványhelyzettel) ezekkel a kisebb létszámú vallási közösségekkel hasonló vallásszociológiai helyzetbe kerültünk, ami az iskolai hittanoktatás tapasztalatát is befolyásolja. Személyes élményem a Budapest 6. kerületéből, hogy a muszlim, zsidó, illetve buddhista hittan az evangélikussal egy légtérben (aulában, folyosón, könyvtár két sarkában) valósul meg, egymás mellett létezünk, a szünetekben szinte automatikusan beszélőviszonyba kerülünk egymással a hittanoktatók személye szintjén. Ha azt gondolnánk, hogy a vidéket nem érinti ez a szituáció, akkor tévedünk, az idei tanévtől például jelenlegi szolgálati helyemen, Gyomaendrődön is elérhetővé vált a buddhista hittan, ahol az első évfolyamos csoport létszáma már népesebb, mint az evangélikusé.

Milyen lehetőségeket és kihívásokat rejt számunkra ez a helyzet? Milyen félelmeket aktivizál? Milyen kérdések merülnek föl bennünk?

Lehetséges kérdések további gondolkodáshoz hitoktatók, vallástanárok számára:

1. Hogyan gondolkodsz a vallás- és lelkiismereti szabadság kérdéséről? Hogyan valósul ez meg a gyerekek szempontjából?
2. Mit jelent számodra a vallásközi párbeszéd? Hogyan éled meg hittanoktatóként más vallások képviselőinek jelenlétét az iskolákban? Ha nincs ilyen tapasztalatod: milyen gondolataid, érzéseid vannak ezzel kapcsolatban?
3. Mennyiben érzed tehernek és mennyiben lehetőségnek, hogy nem hívő családok gyermekei is jelen vannak a hittanórán? Készíthetsz leltárt is, kettéosztva egy papírt, hogy vizuálisan is könnyebben összesítsd a tapasztalataidat!
4. Van-e olyan tapasztalatod, hogy más felekezetű, akár gyülekezetükhöz komolyan kötődő tanulók is a te órádon ülnek? Hogyan kezeled ezt a helyzetet? Milyen gyümölcsei vannak ennek, tekintettel a 3. kérdésre is? Milyen nehézségeket élsz meg ezzel kapcsolatban?

Mit és hogyan tanítunk a hittanórán?

Ökumené konkrétan

Az evangélikus tantervek két évfolyamon is ajánlják az ökumené és a felekezetek közti különbségek témáját az 1–8. hit- és erkölcstan tantervekben: a 3. és a 6. évfolyamon. A középiskolai hittan tantervekben minden évfolyamon előkerülnek ezzel kapcsolatos részinformációk, amelyek a 12. évfolyamra integrálódnak.

A 3. osztályosok számára a megközelítés a „látható" különbségekből indul ki, a fejlődéslélektani sajátosságokhoz igazodva.

Ennek megfelelően az érintett leckében láthatjuk egy katolikus pap, egy református és egy evangélikus lelkész rajzát, a felekezetükre jellemző liturgikus öltözetben, és a feladat a felekezetre jellemző köszönések megismerését segíti. Az egész témakör az evangélikus identitásból és egyházismeretből indul, és ebből érkezik meg a felekezetek ismertetéséhez. Már a cím is – „Egyek vagyunk Krisztusban" – az ökumenikus mozgalom mottójára és ezen keresztül Jézus főpapi imájára utal. A lecke előtti altémák: szeretetszolgálat és misszió, valamint a következő egyházi esztendő is az egység gondolatát erősíti. A leckében szerepel egy kreatív feladat, amely nemcsak a már létező közös alkalmakat (pl. ökumenikus imahét) soroltatja fel, hanem ötletelésre hívja a tanulókat azzal kapcsolatban, hogy milyen közös alkalmat tudnának elképzelni, illetve mivel töltenének szívesen egy közös hittanórát. Természetesen a helyi kapcsolatoktól is függ, hogy egy-egy ilyen programötlet eljut-e a megvalósításig, de a keresztény testvérekért való imádság mindenképpen ihletet kaphat egy ilyen brainstorming által (Schaller et al, 2017).

A 6. osztályos tankönyvben a vallásismereti blokkon belül a judaizmus és az iszlám között tárgyalja a könyv a kereszténységet mint vallást, és ezen belül részletezi a felekezetek közti különbségeket is egy lecke erejéig. Ebben a leírásban inkább a különbségek bemutatására törekedtek a tankönyvszerzők (a cím is erre utal: „Biztos, hogy más? Miben más? Hasonlóság és különbözőség a felekezetek között"), itt az egység gondolata kevésbé hangsúlyos. Ezen az évfolyamon az ökumenét inkább a „megbékélt különbözőségek" oldaláról tudjuk bemutatni (Isó et al, 2015).

Ötletek és jógyakorlatok az evangélikus megközelítésben

1. Közös hittanóra – Az ökumené vagy a felekezetek megismerésének témáját úgy is feldolgozhatjuk, hogy meghívjuk a más felekezetű hittanosokat és hittanoktatójukat az óránkra. Akár közösen is felkészülhetünk erre.
2. Templomok megismerése – A felekezetek bemutatását összeköthetjük a helyi település templomtúrájával is; a látható különbségeken keresztül magyarázva a finomabb teológiai különbségeket (pl. evangélikus szóhasználatban oltár, református szóhasználatban Úr asztala lehetőséget ad, hogy az úrvacsorai tanítás különbségeit elmondjuk). Itt is nagy szükség van a helyi gyülekezetek vezetőinek együttműködésére.
3. Felekezetközi este – Akár egymás gyülekezeteit is meglátogathatjuk, pl. ifjúsági órán, vagy közös kollégiumi elhelyezésnél egy estét rászánunk egymás megismerésére. A felekezetközi est lehet élőkönyvtár-szerű is, kiültetjük az adott felekezet hittanoktatóját/lelkészét, és lehet tőlük kérdezni, velük beszélgetni, körbejárva az asztalok között.
4. Ökumenikus családi gyakorlatok – A gyerekek megoszthatják egymással, hogyan élik meg a családi hitéletet ott, ahol a szülők nem ugyanahhoz a felekezethez tartoznak. Pl. melyik templomba szoktak menni, megoszlik-e a keresztség a gyermekek neme szempontjából, hogyan szoktak együtt imádkozni?

Más vallásokról konkrétan

A kereszténységtől eltérő vallások bemutatására a tanterv szerint két ponton kerülhet sor. 6. évfolyamon a „könyv vallásai",

a judaizmus, a kereszténység és az iszlám kerülnek elő, keletkezési sorrendben. A judaizmus bemutatása a bibliai kivonulás és pusztai vándorlás történeteivel, valamint a törvényadás segítségével történik. A kereszténységet a kettős szeretetparancs és a missziói parancs, továbbá a felekezetek ismertetése járja körbe. Az iszlám bemutatásának bibliai referenciái Jézus jó pásztor-mondásának egy részlete („Más juhaim is vannak nekem…"), valamint a Hegyi Beszéd (Mt 6) kegyességi gyakorlatra vonatkozó részei: böjt, imádság, adakozás (Isó et al, 2015).

A 8. évfolyamon a spiritualitás és a vallási jelenségek általános megismerése mellett a könyv vallásainak ismétlésére és a keleti vallások (hinduizmus, buddhizmus, kínai és japán vallások) megismerésére is lehetőség van. A témakörön belül a szekták és új vallási jelenségek (pl. Jehova Tanúi, szcientológia) is előkerülhetnek.

A tanterv egészen tudatosan mutatja meg a három „ábrahámi" vallás közös pontjait, ugyanakkor az önértelmezés sajátosságaira is rámutat. A keleti vallásoknál a világkép alapvető különbségeit is bemutatja, segítve a megértést (Mesterházy et al., 2017).

Lehetséges gyakorlatok

A 7. kerületben a judaizmus bemutatásánál én elvittem a tanítványaimat és megnéztük közösen a Dohány utcai zsinagógát, amelyet zsidó idegenvezető mutatott be nekünk, és készségesen válaszolt a hittanosok kérdéseire (pl. kiderült, hogy nem száríthat hajat szombaton). Fájdalmas szembesülni vele, hogy a vidéki zsidó közösségek szinte nyomtalanul tűntek el a holokauszt tragédiájában. Viszont a régi zsinagógák, esetleg zsidó temetők számos helyen meglátogathatóak. Mivel a vallásismereti blokkot én a 6. és a 8. osztályban is tavaszra időzítem, általában a holokauszt témáját is érinteni szoktuk az emléknap közelsége miatt (a magyarországi holokauszt emléknap: ápr. 16.) Ha használatban lévő zsinagógát látogatunk meg, vegyük figyelembe, hogy a férfiak és a fiúgyermekek fejét be kell fedni (a látogatható imahelyeken a pénztárban mindig lehet kölcsönkapni erre a célra papírból készült kipát).

A muszlim imahelyek meglátogatása érzékenyebb téma. Itt a nők fejét kell befedni, illetve le kell venni a cipőt. A muszlimok nyilvános szent napja a péntek, ezért ezeken a napokon valószínűleg az egyébként nyilvánosan látogatható mecsetekbe se lehet bejutni turisztikai céllal. Egy másik lehetősége a feldolgozásnak, hogy hozunk saját emlékeket, akár külföldi, pl. törökországi, izraeli nyaralásról. Arról is lehet beszélni, hogy nyugat-európai látogatások alkalmával láttak-e muszlim imaházakat, találkoztak-e muszlim emberekkel. 6. osztályban az irodalomórákon találkoznak az Egri csillagok című regénnyel, lehet foglalkozni a török megszállás idejéből maradt emlékhelyekkel (Eger, Pécs, stb.). Jelenleg kb. hány muszlim élhet Magyarországon? Ők milyen nemzetiségűek (török, albán, bosnyák, szír, arab, pakisztáni vagy más)?

Hindu templomok Indián kívül nincsenek, Magyarországon a hinduizmushoz legközelebb álló vallási irányzat a vaisnavizmus vagy Krisna-tudat, akiknek a központja vidéken van, de a fővárosban is vannak közösségi tereik. Buddhista szent terek is léteznek.

Amennyiben nincs lehetőségünk meglátogatni más vallások szent tereit, vagy nem szeretnénk ezt felvállalni, akkor is érdemes

fényképek, videók vagy online tárlat segítségével bemutatni, hogyan is néz ki egy ilyen tér, illetve milyen illemszabályokat kell betartaniuk a turisztikai célból érkező látogatóknak.

Lehetséges kérdések a hittanoktatók és a tanulók számára

1. Mi a különbség vallás és felekezet között?
2. Miben hasonlítanak egymásra a vallások? Van-e egyáltalán közös pont? Lehetségesnek tartod, hogy a vallások valaha is egyesülnek?
3. Milyen területeken tudnak szerinted különböző vallású emberek együttműködni?
4. Melyek a minimális feltételei annak, hogy különböző vallású emberek békében éljenek együtt?
5. Hogyan viszonyul egymáshoz a missziói parancs és a vallásközi párbeszéd?
6. Fontos számodra, hogy megismerj más vallásokat? Ismersz más vallású embert?
7. Mennyiben jogos a félelem más vallásoktól/azok képviselőitől?
8. Hallottál-e arról, hogy háborúk zajlanak különböző vallású emberek között? Mit gondolsz a vallás szerepéről ezekben a helyzetekben?
9. Hogyan ismered fel, ha egy vallási közösség toxikus? Mi a különbség szekta és kisegyház között?

Egyháztörténeti anyag

Az egyháztörténeti anyag kifejtésénél szinte lehetetlen kikerülnünk a különböző keresztény felekezetek témáját, hiszen az egyház története a szakadások története is, de ugyanennyire az egységre való törekvés is megjelenik. Fontosnak tartom, hogy az egyháztörténetet ne csupán az emberi hatalmi törekvések, az ok-okozati összefüggések bemutatására szorítkozzon, hanem jelenjenek meg a teológiai álláspontok, a Szentírás értelmezésének különbségei. Óráimon azt szoktam kiemelni, hogy az események mögött végső soron Isten áll, aki gondviselő szeretetével és tetteket megítélő hatalmával a történelemben is kinyilatkoztatja magát. Az egyháztörténeti események kiváló alapot adnak arra, hogy az adott jelenség által felvetett elvi vitákat is lefolytassuk.

Az evangélikus tantervekben az egyháztörténet elsősorban a 7. évfolyamon, illetve a középiskolában főleg a 11–12. évfolyamon kerül elő.

Lehetséges gyakorlatok és átbeszélendő kérdések

Az őskeresztény és apostoli korban hangsúlyozhatjuk, hogy már ott akkor jelen voltak különböző teológiai hangsúlyok, és az apostolok közti vetélkedés is megjelenik. Az Apostolok Cselekedeteiből és az apostoli levelekből elővehetünk olyan részeket, amelyek ezekről a vitákról szólnak. Mindig tegyük mellé Jézus figyelmeztetéseit az evangéliumokból, és különösen a főpapi imádságot!

Az ókeresztény kor a kereszténytyüldözések és a tévtanításokkal való harc időszaka. Figyeljük meg, hogy milyen módon történnek az elhatárolódások, és hogyan kristályosodik ki az igaz tanítás! A kereszténytyüldözések milyen módon teszik próbára a keresztény egységet?

A konstantini fordulat és a nagy nyugat-keleti egyházszakadás között mennyire lehetett sokszínű a kereszténység? Milyen teológiai különbségek voltak jelen a nyugati

és a keleti egyházrész között, és ez hogyan vezetett végül a szakadáshoz? Mit tudunk az ortodox (keleti) keresztényekről? Milyen közeledési kísérletek voltak a közelmúltban (pl. Ferenc pápa és Kirill pátriárka találkozása), és milyenek vannak jelenleg? Menynyire megosztott jelenleg az ortodox világ és miért?

A középkori nyugati egyházban a hatalom kérdése (pl. invesztitúraharc, keresztes háborúk) és a szerzetesi ellenkultúrák jelensége a fő téma. Vajon miért nem szakadtak ki a szerzetesek teljes mértékben az egyházból, és miért tudtak ellenkultúrává válni mégis? Az adott szerzetesrend milyen hiányállapotra válaszol, ami az egyházban és a társadalomban jelen volt? Hogyan tekint a katolikus egyház a szervezetileg hozzá tartozó, de adott esetben nagyon különböző lelkiséget és hagyományt képviselő lelkiségi mozgalmakhoz? Hogyan él egy mai szerzetes?

A reformáció korában az egyház teológiai és strukturális megújulása áll a középpontban. 1517. október 31. egy közös pont, de már az első néhány évtizedben ágakra szakad a reformáció mozgalma. Ezek közül az ágak közül kettő erősödött meg igazán: az észak-németországi és a helvét irány. Mindkettőhöz tartoznak kiváló teológiai gondolkodók, akik egymással sem mindenben értettek egyet, de hatottak egymásra. A reformáció kora a szenvedélyes viták és Isten Igéjének igazságát kereső időszak is. Készítsünk önálló (vagy páros) munkával tablót a reformátorokról (Luther, Zwingli, Melanchton, Kálvin, Bucer stb.), melyek a közös pontok, melyek az eltérő hangsúlyok!? Fontos hangsúlyozni, hogy a római katolikus egyház, ahogyan ma ismerjük, végrehajtotta a maga belső megújulását a tridenti zsinaton, ahol is érintettek néhányat a reformáció kezdeti problematikájából, de végül is ez a zsinat nem az egységet munkálta, hanem a szakadást erősítette meg.

A protestáns ortodoxia és az ellenreformáció időszaka a felekezeti identitások megerősödését hozta magával. Ebben az időszakban a keresztény felekezetek tanításban távolodnak egymástól, és az európai vallásháborúk során nem csekély sérelmet okoznak egymásnak. Beszélgessünk nyíltan a traumatikus történelmi eseményekről! Például a protestáns gályarabok történetét akár projektszerűen is feldolgozhatjuk. Nézzünk utána, hogy a különböző vallásfelekezetek erdélyi együttélésének milyen jogi háttere volt! Lehet-e ezt vallásszabadságnak nevezni? Hogyan hatottak Magyarországon a katolikus restaurációs törekvések? Ezeknek milyen ma is érzékelhető hatásai vannak?

Pietizmus és puritanizmus, a két óriási hatású protestáns kegyességi mozgalom áthajolt a felekezeti határokon, és komoly hatást gyakorol ma is a hitgyakorlatunkra. Keressünk legalább három dolgot, amit tőlük kaptunk! Hasonlítsuk össze a két mozgalmat (ez akár közös református-evangélikus óra is lehet)!

A 18–19. századi felekezetek kialakulásával az evangélikus tanterv csak a 12. évfolyam foglalkozik. Ha azonban baptista, metodista vagy más kisebb protestáns felekezethez tartozó tanuló ül az óránkon, mindenképpen beszélni kell általános iskolában is az ő felekezetéről. Ilyen esetekben megkérhetjük őt is, hogy mesélje el, amit tud, vagy meg lehet hívni a területileg

felelős lelkészt, hogy mutassa be az adott felekezetet. (Béres et al., 2018, pp. 44–47.)

A 20. század többek között az ökumené százada is. Az egységtörekvések történetét vázlatosan tudjuk csak bemutatni a 7. évfolyamon, inkább a kérdéseket tudjuk összeírni ezzel kapcsolatosan. A 12. évfolyamon pedig az Egyháztörténet a reformációtól a 20. századik című nagy témakörön belül kerülhet elő az ökumené kérdésköre.

Lehetséges kérdések az ökumené kapcsán

Szerintetek mi a fontosabb, az igazság vagy az egység? Hogyan lehet ezt a két elvet kibékíteni?

Ti milyen keresztény egységet képzelnétek el? Hogyan adnátok helyet a különbözőségeknek?

Milyen érzéseket kavar föl bennetek a vallásháborúk emléke?

Németországban az evangélikus és református hívők egy egyháztestben szolgálnak – mennyire tudnánk ezt elképzelni Magyarországon?

Ki tanít a hittanórán?

A döntő kérdés, mint szinte mindennel kapcsolatban, ami a hittant illeti: mi van az ökumenével, más felekezetekkel és az egység megélésével kapcsolatban azoknak a fejében, akik tanítják a gyermekeket? Mit gondolsz te? Mielőtt az ökumenéről, más felekezetekről vagy más vallásokról tanítani kezdünk, fontos végiggondolni, mi van a saját fejünkben erről. Mennyire ismerjük a többieket? Milyen előítéletek vannak bennünk? Készek vagyunk-e beszélgetni, nyitottan közeledni a többi hittanoktató felé? Mennyire tudunk együtt dolgozni, vagy csak egymás mellett lenni?

Lehetséges ötletek, gyakorlatok az ökumené megélésére hitoktatói szinten

Hittanoktatói imakör és műhely: Havonta vagy negyedévente találkoznak a különböző felekezetű hittanoktatók, akik adott iskolában/településen/régióban együtt élnek. Tapasztalatcsere, közös ügyek megbeszélése és a közös imádság is lehet cél. Egyházi iskolában ennek intézményes formája a hittan munkaközösség, az általános iskolai hit- és erkölcstan oktatói között több szervezést és alulról történő kezdeményezést igényel.

Folyosói beszélgetés: A hittanórák közötti szünetekben alkalom nyílik kötetlenebb beszélgetésekre, egymás életének, emberi oldalának megismerésére. Ezeken az informális alkalmakon spontán formálódhat a hittanoktatók között a bizalom és az együttműködés. Nehezítő tényező, ha két hittanóra közti rövid szünetet a hittanoktató mindig azzal tölti, hogy egyik helyszínről a másikra siet.

Zárszó

Az ironikus ökumenikus köszönés: „erőltessék a békesség” a magyar nyelvi humor és a felekezetek között ma is létező feszültség érzékelésének szülötte. A békességet azonban nem az erőszak vagy a tekintély szüli. A békesség ajándék, amelyben Jézus Krisztus által részesül az emberiség. Isten békéjével csak Ő rendelkezik, így mi azt nem erőltethetjük sem önmagunkra sem egymásra. Nem rendelkezünk vele, viszont elfogadhatjuk és egymásnak is felajánlhatjuk. Ehhez nagy szükség van nyílt kommunikációra, egyeztetésre a különböző felekezetű hittanoktatók között. Az, hogy a jelenlegi iskolai hittanoktatási rendszer egymással

párhuzamos lehetőségekként kezeli a különböző felekezeteket (és a nem keresztény vallásokat is), egy sajátos magyar helyzetet hozott létre, amelyben óriási szerepe van annak, hogy mi, akik a hittanoktatás szolgálatát végezzük, mennyire tudunk egymással dialógusba kerülni, egyeztetni, együttműködni, tapasztalatokat cserélni. Remélem, hogy ehhez a célhoz, hogy szeretetben, egységben tudjuk hirdetni Jézus Krisztust az állami iskolákban is, a maga szerény módján e rövid írás is hozzá tud járulni.

Irodalom[1]

Béres T., Csepregi A., Kodácsy-Simon E., Réz-Nagy Z. & Simon Z. A. (2018). *Remélj! 12. osztály Evangélikus hittan.* Luther Kiadó.
Isó D., Matus K.K. & Mesterházy B. (2015). *Vitorlát bonts! 6. osztály Evangélikus hittan.* Luther Kiadó.
Koczor T. & Kovács Á. (2018). *Hajónapló. 7. osztály Evangélikus hittan.* Luther Kiadó.
Mesterházy B., Sándor É. & Sólyom A. (2017). *Víztükör. 8.osztály Evangélikus hittan.* Luther Kiadó.
Schaller B. & Szigethyné Szenteczki K. (2017). *Iránytű 3. osztály Evangélikus hittan.* Luther Kiadó.
Szalai A. (2015). *Keresztyén vagy keresztény?* Apológia Kutatóközpont. https://apologia.hu/keresztyen-vagy-kereszteny/

[1] Az evangélikus hittankönyveknek több kiadása létezik, én a fenti évszámokkal megjelölt kötetekből dolgoztam.